

DAFTAR ISI

HALAMAN JUDUL	i
HALAMAN PENGESAHAN PEMBIMBING.....	ii
HALAMAN PENGESAHAN PENGUJI.....	iii
LEMBAR PENGESAHAN	ii
PERNYATAAN	iv
KATA PENGANTAR	v
DAFTAR ISI.....	vii
DAFTAR GAMBAR	x
<i>ABSTRAK</i>	xvi
<i>ABSTRACT</i>	xvii
BAB I	1
PENDAHULUAN	1
1.1 Judul Proyek.....	1
1.2 Deskripsi Judul.....	1
1.3 Premis Perancangan	1
1.4 Latar Belakang Persoalan Perancangan	2
1.5 Rumusan Masalah	5
1.5.1 Permasalahan Umum	6
1.5.2 Permasalahan Khusus	6
1.5.3 Peta Isu.....	7
1.5.1 Peta Konflik Persoalan.....	9
1.6 Tujuan dan Sasaran	10
1.6.1 Tujuan	10
1.6.2 Sasaran	10
1.7 Lingkup Pembahasan dan Batasan.....	10
1.7.1 Lingkup Pembahasan	10
1.7.2 Batasan	11
1.8 Proses Perancangan.....	11
1.8.1 Kerangka berfikir	11
1.8.1 Metode Penelusuran Masalah	12
1.8.2 Metode Pemecahan Masalah.....	13

1.8.3	Tahapan Perancangan	13
1.8.4	Metode Pengujian Perancangan	14
1.9	Originalitas dan kebaruan	15
BAB II	18
PENELUSURAN PERSOALAN PERANCANGAN		18
2.1	Kajian Site.....	18
2.1.1	Narasi Konteks Lokasi dan Site.....	18
2.1.2	Kodisi Fisik Site.....	18
2.1.3	Data Kontekstual Site	32
2.2	Kajian Pasar	44
2.2.1	Pengertian Pasar.....	44
2.2.2	Klasifikasi Pasar.....	44
2.2.3	Pasar Tradisional.....	47
2.2.4	Persyaratan Teknis Pasar	49
2.2.5	Pola Tata Ruang Pasar	50
2.3	Kajian Sirkulasi.....	53
2.3.1	Pola Sirkulasi Loading Dock	53
2.3.2	Pola Sirkulasi Pada Manusia.....	55
2.3.3	Pola Sirkulasi Kendaraan	56
2.4	Kajian Preseden.....	60
2.5	Kajian K3	63
2.5.1	Pengertian K3.....	63
2.5.2	Syarat Penerapan K3.....	64
2.5.3	Ancaman Keselamatan Pada Pekerja.....	65
2.5.4	Metode Identifikasi Bahaya K3	66
2.5.5	Standar Bangunan Terhadap Bahaya kebakaran.....	81
2.5.5	Sistem Penghawaan dan Pencahayaan Alami	86
2.5.6	Sintesis Penyelesaian Persoalan Desain.....	91
BAB III	95
PEMECAHAN PERSOALAN DESAIN DAN UJI DESAIN		95
3.1	Perancangan Arsitektural	95
3.1.1	Pengguna Bangunan.....	95

3.1.2	Kegiatan Pengguna	96
3.1.3	Matrix Ruang	96
3.1.4	Hubungan Antar Ruang	97
3.2	Tata Ruang	98
3.2.1	Rancangan Kebutuhan Ruang.....	98
3.2.2	Rancangan Kebutuhan Plumbing.....	103
3.3	Tata Landscape	104
3.3.1	Perancangan Mobilitas dan Aksesibilitas	104
3.4	Tata Massa	106
3.5	Facade	107
3.5.1	Perancangan K3 Terkait Kesehatan	107
3.6	Konsep Perancangan Arsitektural.....	109
3.6.1	Konsep Dasar Desain.....	109
3.6.2	Konsep Ruang.....	110
3.6.3	Konsep Tata Massa.....	116
3.6.4	Konsep Tata Landscape	118
3.6.5	Konsep Selubung Bangunan	119
3.7	Uji Alternatif Desain.....	120
BAB IV	123
Diskripsi Hasil Rancangan.....		123
4.1	Spesifikasi Proyek.....	123
4.2	Property Size	123
4.3	Hasil Rancangan	124
4.3.1	Situasi.....	124
4.3.2	Siteplan	125
4.3.3	Denah	126
4.3.4	Potongan Bangunan	128
4.3.5	Facade	129
4.3.6	Interior.....	130
4.3.7	Eksterior.....	132
4.3.8	Skema Jaringan Infrastruktur	134
Daftar Pustaka.....		149

LAMPIRAN..... 151

DAFTAR GAMBAR

Gambar 1 : Peta Persebaran Gateway.....	2
Gambar 2 : Pintu Masuk Pasar dan Sayur Gemah Ripah	3
Gambar 3 : Skema Peta Isu 1	7
Gambar 4 : Skema Peta Isu 2.....	8
Gambar 5 : Peta Konflik Persoalan.....	9
Gambar 6 : Skema Kerangka Berfikir	11
Gambar 7 : Skema Penelusuran Masalah.....	12
Gambar 8 : Rencana Tahapan Perancangan.....	14
Gambar 9 : Peta Persebaran Gateways	18
Gambar 10 : Letak Site Terpilih	19
Gambar 11 : Batasan-batasan Pasar Buah dan Sayur Gemah Ripah	20
Gambar 12 : Sunpath kawasan Gamping, Pasar Gemah Ripah	21
Gambar 13 : Wind Rose kawasan Gamping, Pasar Gemah Ripah	22
Gambar 14 : Orientasi Site Terhadap Matahari dan Angin	23
Gambar 15 : Timeline Perkembangan Pasar 2007 - 2017	24
Gambar 16 : Skema Pengurus.....	25
Gambar 17 : Potret Lokasi Perencanaan.....	26
Gambar 18 : Eksisiting <i>Entrance</i>	27
Gambar 19 : Eksisiting Parkir.....	28
Gambar 20 : Eksisiting Kios	28
Gambar 21 : Eksisiting Tipe Kios.....	29
Gambar 22 : Eksisiting Limbah	30
Gambar 23 : Eksisiting Jalan Pasar.....	30
Gambar 24 : Potret Lokasi Perencanaan.....	31
Gambar 25 : Skema Pola Kegiatan Pemilik Kios	36
Gambar 26 : Skema Pola Kegiatan Kuli	36
Gambar 27 : Pola Kegiatan Pemasok.....	37
Gambar 28 : Pola Kegiatan Pembeli.....	37

Gambar 29 : Pola Kegiatan Pengelola Koperasi.....	38
Gambar 30 : Pola Kegiatan Pengelola Biogas	38
Gambar 31 : Pola Kegiatan Pedagang Warung.....	39
Gambar 32 : Pola Kegiatan Petugas Kebersihan	39
Gambar 33 : Pola Kegiatan Petugas Keamanan	40
Gambar 34 : Cross-Flow Layout.....	Error! Bookmark not defined.
Gambar 35 : Corner Layout	Error! Bookmark not defined.
Gambar 36 : Throught-Flow Layout.....	Error! Bookmark not defined.
Gambar 37 : Macam Aktivitas Pada Sirkulasi Manusia	Error! Bookmark not defined.
Gambar 38 : Macam Aktivitas Pada Sirkulasi Manusia	55
Gambar 39 : Dimensi Parkiran Paralel Dengan Satuan Meter	Error! Bookmark not defined.
Gambar 40 : Dimensi Parkiran Paralel Dengan Satuan Meter	Error! Bookmark not defined.
Gambar 41 : Manufer Parkir Truk	Error! Bookmark not defined.
Gambar 42 : Manufer Parkir Truk	57
Gambar 43 : Manufer Parkir Truk	57
Gambar 44 : Kebutuhan Ruang Pada Tikungan	57
Gambar 45 : Tampak Bangunan Pasar PWPM.....	60
Gambar 46 : Sistem Keamanan Pasar PWPM	61
Gambar 47 : Sistem Sirkulasi Pasar PWPM.....	61
Gambar 48 : Zoning Pasar PWPM.....	62
Gambar 49 : Optimasi orientasi bangunan.....	86
Gambar 50 : Pengaruh orientasi bangunan terhadap	87
Gambar 51 : Efek Rasio Luas Selubung dan Volume bangunan.....	87
Gambar 52 : Pengaruh ketinggian massa bangunan terhadap aliran angin	88
Gambar 53 : Sistem Ventilasi Silang.....	88
Gambar 54 : Sistem Stack Effect	88
Gambar 55 : Sistem Wind Tunnel Effect.....	89
Gambar 56 : Kinerja Fixed Shading Sumber: Lechner, 2015.....	89
Gambar 57 : Pemanfaatan vegetasi terhadap pendinginan pasif	90
Gambar 58 : Pengguna Bangunan.....	95
Gambar 59 : Kegiatan Pengguna	96
Gambar 59 : Hubungan Ruang Pasar.....	97

Gambar 60 : Sketsa Tata Landscape	104
Gambar 61 : Sketsa Sirkulasi Pasar	105
Gambar 62 : Sketsa Tata Massa.....	106
Gambar 62 : Sketsa Analisa Penghawaan Alami.....	107
Gambar 63 : Sketsa Analisa Penghawaan Alami.....	108
Gambar 64 : Konsep Dasar	109
Gambar 65 : Alternatif Tata Ruang 6 x 6	111
Gambar 66 : (kiri) Alternatif Tata Ruang 3 x 12	112
Gambar 67 : (kanan) Alternatif Tata Ruang 4 x 9	112
Gambar 68 : Alternatif Tata Ruang	114
Gambar 69 : Alternatif Tata Ruang	114
Gambar 70 : Persebaran Kios	115
Gambar 71 : Alternatif Tata Massa.....	116
Gambar 72 : Alternatif Tata Landscape.....	118
Gambar 73 : Alternatif Selubung Bangunan.....	119
Gambar 74 : Situasi.....	124
Gambar 75 : Siteplan	125
Gambar 76 : Denah	126
Gambar 77 : Denah Lt 1 Kios	127
Gambar 78 : (kiri) Denah Koperasi dan Biogas.....	127
Gambar 79 : (kanan) Denah Klinik dan Keamanan.....	127
Gambar 80 : Denah Food Court, Musholla Dan Toilet	127
Gambar 81 : Denah Food Court, Musholla Dan Toilet	127
Gambar 82 : Potongan Prespective	128
Gambar 83 : Potongan Bangunan	128
Gambar 84 : Skema Penghawaan dan Pencahayaan.....	129
Gambar 85 : Façade :Secondary Skin.....	129
Gambar 86 : Interior Ruang Istirahat	130
Gambar 87 : Interior Fasilitas Penunjang : Kantin	130
Gambar 88 : Interior Kios	131
Gambar 89: Landscpae Pasar.....	132
Gambar 90: Landscpae Pasar.....	133

Gambar 91 : Skema Air Bersih.....	134
Gambar 92 : Skema Penyediaan energi.....	135
Gambar 93 : Skema Kebakaran	136
Gambar 94 : Skema Akses Difable.....	137
Gambar 95 : Skema Keamanan.....	138
Gambar 96 : Tapak Site	140
Gambar 97 : Jalur Sirkulasi.....	141
Gambar 98 : Persebaran Kios	142
Gambar 99 : Potongan Struktur	143
Gambar 96 : Tapak Site	145
Gambar 97 : Jalur Sirkulasi.....	146
Gambar 98 : Persebaran Kios	147
Gambar 99 : Potongan Struktur	148

DAFTAR TABEL

Table 1 : Originalitas dan Kebaruan	15
Tabel 4 : Pelaku Penghuni Pasar.....	32
Tabel 5: Kegiatan di Pasar Buah dan Sayur Gemah Ripah	32
Tabel 6 : jam operasional (jam padat) kegiatan jual beli	34
Tabel 7 : Kebutuhan Ruang Berdasarkan Kelompok Kegiatan Pelaku Pasar	41
Tabel 8 : Analisis Persyaratan Ruang	42
Tabel 9 : Kelengkapan Pasar.....	49
Tabel 10 : Dimensi Fasilitas Utama pasar	49
Tabel 11 : Bentuk <i>Dead Spots</i> (Ruang Terasingkan).....	51
Tabel 12 : Hubungan Pergerakan dan Lebar Jalur	52
Tabel 13 : Tipologi Sirkulasi Loading Dock	53
Tabel 14 : Tipologi Ruang Sirkulasi.....	55
Tabel 15 : Konfigurasi Parkir	56
Tabel 16 : Dimensi Truk.....	58
Tabel 17 : Dimensi Pick Up.....	59
Tabel 18 : Kriteria <i>Consequences / Severity</i>	67
Tabel 19 : Kriteria <i>Likelihood</i>	67
Tabel 20 : Risk Matrix	68
Tabel 21 : Analisis Kegiatan Pelaku Terhadap Potensi K3	69
Tabel 22 : Analisis Temuan Hazard dan Penilaian Resiko Pada Potensi K3 Terhadap Manusia	70
Tabel 23 : Analisis Kategori Hazard pada Potensi K3 Terhadap Bangunan	72
Tabel 24 : Analisis Potensi K3 Terhadap Manusia Meliputi Kuli Bongkar Muat, Kuli Pengepakan Dan Kuli Penyortiran	74
Tabel 25 : Analisis Potensi K3 Terhadap Manusia Meliputi Pembeli Dan Pemasok, Meliputi Perorangan Dan Dengan Truk.....	76
Tabel 26 : Besaran Ruang Klinik.....	78
Tabel 27 : Analisis Potensi K3 untuk bangunan.....	79
Tabel 28 : Klasifikasi Kebakaran Menurut NFPA.....	81
Tabel 31 : Klasifikasi Ruang dan Matrix Ruang	96
Tabel 32 : Kebutuhan Ruang Kegiatan Jual Beli.....	99
Tabel 33 : Kebutuhan Ruang Kegiatan Pengelolaan Koperasi.....	99

PROYEK AKHIR SARJANA

Redesain Pasar Buah dan Sayur Gemah Ripah
Dengan Prinsip K3 (Keselamatan dan Kesehatan Kerja)

Tabel 34 : Kebutuhan Ruang Kegiatan Pengelolaan Biogas	100
Tabel 35 : Kebutuhan Ruang Kegiatan Service	100
Tabel 36 : Kebutuhan Ruang Kegiatan Penunjang	102
Tabel 37 : Rekapitulasi Kebutuhan Ruang	102
Tabel 38 : Jumlah Kebutuhan Peralatan Plumbing	103
Tabel 39 : Uji Desain (Kelengkapan Pasar)	120
Tabel 40 : Tabel Uji Desain (Persyaratan Ruang)	121
Tabel 41 : Uji Desain (Pola Tata Ruang Pasar)	121